

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

do kształcenia na odległość dla nauczycieli języka
polskiego
szkół podstawowych

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiał opracowany w ramach grantu przez Powiatowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Mławie

Spis treści:

str.

Scenariusz 1: Język polski: Ten dzień zmienił moje życie – metamorfoza wybranych bohaterów literackich – przypomnienie wiadomości przed egzaminem ósmoklasisty.....	3
---	---

SCENARIUSZ 1

szkoła podstawowa – język polski

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA:

uczniów klasy 5 szkoły podstawowej

PROWADZONYCH PRZEZ:

Jolantę Bartczak

TEMAT:

Ten dzień zmienił moje życie – metamorfoza wybranych bohaterów literackich – przypomnienie wiadomości przed egzaminem ósmoklasisty.

CEL GŁÓWNY:

- uczniowie potrafią wskazać na przełomowe chwile w życiu analizowanych bohaterów literackich i uzasadnić ich metamorfozę.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Uczeń:

- potrafi wskazać na różnych bohaterów literackich, którzy przeszli metamorfozę,
- zna tytuły i nazwiska autorów lektur szkolnych, zna treść „Pana Tadeusza” A. Mickiewicza, „Opowieści wigilijnej” K. Dickensa, „Latarnika” H. Sienkiewicza,
- potrafi odnieść się do odpowiednich fragmentów literackich,
- umie selekcjonować materiał,
- rozumie definicję metamorfozy,
- potrafi określić zmianę, jaka nastąpiła w życiu bohaterów literackich,
- zna doświadczenia życiowe: Ebenezera Scroogea, Józefa Skawińskiego, Jacka Soplicy,
- potrafi wiązać problemy w sposób twórczy,
- potrafi wymienić sytuacje, wydarzenia, pod wpływem których człowiek może się zmienić,
- rozwija sprawność umysłową, kreatywność, przełamuje opory przed przedstawieniem własnych pomysłów,
- kształci słownictwo związane z metamorfozą człowieka.

METODY:

- wywiad,
- drama,

- burza mózgów,
- skojarzenia,
- myślące kapelusze (biały, czerwony, żółty, niebieski, czarny, zielony)

FORMY PRACY:

- grupowa,
- indywidualna,
- zbiorowa,
- praca w parach.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- kolorowe kapelusze (biały, żółty, czerwony, niebieski, czarny, zielony),
- stroje charakterystyczne dla ducha teraźniejszych, przyszłych i przeszłych Świąt Bożego Narodzenia,
- strój Ebenezera Scroogea,
- teksty lektur „Pan Tadeusz”, „Latarnik”, „Opowieść wigilijna”,
- karta pracy,
- notatki z lekcji w zeszytach uczniów.

PRZEBIEG LEKCJI:

Faza przygotowawcza

1. Nauczyciel zapisuje temat lekcji, a następnie informuje uczniów, iż głównym celem lekcji, kryterium sukcesu jest umiejętność wskazania przez uczniów na bohaterów lektur szkolnych, którzy doświadczyli w swoim życiu przełomowego zdarzenia, które zmieniło ich dotychczasowe życie.
2. Nauczyciel prosi uczniów o wyjaśnienie słowa „metamorfoza”. Uczniowie za pomocą skojarzeń informują, że to: zmiana, przeobrażenie, itp.
3. Nauczyciel prosi o wskazanie przykładów, kto lub co może wpłynąć na metamorfozę. Uczniowie podają przykłady np. wyjątkowa sytuacja, decydujące zdarzenie, przełomowy dzień, inny człowiek itp.

Faza zasadnicza

1. Nauczyciel informuje, że na lekcji uczniowie zajmą się analizą życia: Jacka Sopolicy, Józefa Skawińskiego, Ebenezera Scroogea.
2. Nauczyciel dzieli klasę na 3 grupy, a następnie omawia przydzielone zadania dla każdej z grup:

- uczniowie stanowiący grupę 1 wskażą na sytuację, pod wpływem której doszło do przemiany życiowej Jacka Soplicy (wykorzystanie metody myślących kapeluszy). Nauczyciel wyjaśnia uczniom, iż ci, którzy założą biały kapelusz zwracają uwagę na fakty z życia Jacka Soplicy i ks. Robaka, czerwony kapelusz wyraża emocje - należy podkreślić, że nie ma usprawiedliwienia dla bohatera, który dokonuje zabójstwa; kapelusz żółty mówi o korzyściach i nadziejach, jakie wiążą się z konkretnym rozwiązaniem, a mianowicie należy podkreślić, że bohater zasługuje na usprawiedliwienie i wybaczenie z uwagi na swoją działalność misyjną i odkupienie win; kapelusz czarny myśli pesymistycznie, kapelusz zielony wyraża nadzieję na zmianę losu bohatera; kapelusz niebieski reasumuje, wyciąga wnioski, porządkuje i w ostateczności stwierdza, że bohater zmienił się z hulaki na bohatera walczącego dla dobra kraju, patriotę, a wszystko za sprawą dnia, który wpłynął na zmianę jego życia.

[https://pl.wikisource.org/wiki/Pan_Tadeusz_\(wyd._1921\)/Ksi%C4%99ga_dziesi%C4%85ta:_EmigracjaJacek](https://pl.wikisource.org/wiki/Pan_Tadeusz_(wyd._1921)/Ksi%C4%99ga_dziesi%C4%85ta:_EmigracjaJacek), Dostępny online [dostęp: 09.11.2021]

- Uczniowie tworzący grupę 2 dokonają analizy sytuacji życiowej bohatera „Latarnika” – Józefa Skawińskiego. Uczniowie wcielią się w postać dziennikarza i Józefa Skawińskiego - zostanie przeprowadzony wywiad. Posługując się tą metodą uczniowie wskażą na zdarzenie, które wpłynęło na zmianę sytuacji życiowej bohatera. <https://wolnelektury.pl/media/book/pdf/latarnik.pdf>
https://www.youtube.com/watch?v=iL4volFu4A&ab_channel=PositiveMind, Dostępny online [dostęp: 09.11.2021]
- Uczniowie tworzący grupę 3 wcielią się w role bohaterów „Opowieści wigilijnej”, za pomocą scenek odniosą się do wydarzeń z życia E. Scroogea podczas, gdy spotkał się z Marleym, a następnie z duchem przeszłych, teraźniejszych i przyszłych Świąt Bożego Narodzenia. W konsekwencji bohater zostaje poddany metamorfozie (zał. 2) https://lektury.kochamjp.pl/teksty/_opowiesc_wigilijna_tekst.pdf
Dostępny online [dostęp: 09.11.2021]

Faza końcowa – ewaluacja zajęć

1. W celu podsumowania lekcji nauczyciel odnosi się do głównego celu lekcji, kryterium sukcesu. Uczniowie reasumują wiadomości, po czym otrzymują kartę pracy, w której uzupełniają kolumnę „z kogo na kogo” zmienił się bohater? (zał. 1)
2. Uczniowie mogą przywołać innych bohaterów lektur, których życie odmieniło się pod wpływem określonego zdarzenia.

Zadanie pracy domowej:

Napisz wypowiedź na jeden temat do wyboru:

1. „Ten dzień zmienił moje życie” – opowiadanie twórcze.
2. „Ten dzień zmienił moje życie” – metamorfoza bohatera literackiego. Napisz rozprawkę odwołując się do co najmniej 3 przykładów literackich.
3. Twoja wypowiedź pisemna musi zawierać co najmniej 200 słów.

ZAŁĄCZNIKI:

1. Załącznik nr 1 karta pracy ucznia „Z kogo na kogo” zmienił się bohater?

BOHATER	POD WPŁYWEM CZEGO SIĘ ZMIENIŁ?	CO SIĘ ZMIENIŁO W JEGO ŻYCIU?	Z KOGO NA KOGO SIĘ ZMIENIŁ?
JACEK SOPLCA Z PANA TADEUSZA			
JÓZEF SKAWIŃSKI Z LATARNIKA			
EBENEZER SCROOGE Z OPOWIEŚCI WIGILIJNEJ			

2. Załącznik nr 2: Opowieść wigilijna

Akt II

Scena 1

SCROOGE:

Kim jesteś?!(*panika*)

DUCH:

- Jestem duchem Dawnych Świąt Bożego Narodzenia... Twoich świąt.

SCROOGE:

- Co cię tu sprowadza?

DUCH:

- Twoje dobro. Wstawaj i chodź za mną!

Odsłona 1:

SCROOGE:

- Jakże wtedy czułem się samotny!... W szkole zostałem sam, inne dzieci wyjechały na święta.

Odsłona 2:

FAN:

- Braciszku kochany. Przyjechałam, by zabrać cię do domu!

CHŁOPIEC:

- Do domu?

FAN:

- Tak! Właśnie do domu. Już na zawsze! Tata pozwolił, abym cię przywiozła do domu. To będą najszczęśliwsze święta w moim życiu!

DUCH:

- Umarła młodo, prawda? Ale miała chyba dzieci?

SCROOGE(zawstydzony):

- Tak. Jej syn ma na imię Fred.

Odsłona 3:

Na ławce dwoje ludzi. Młoda kobieta ociera łzy.

KOBIETA:

- Zmieniłeś się. Kto inny zajął moje miejsce w twoim sercu. Złoto stało się dla ciebie najważniejsze.

MEŹCZYŻNA:

- Czy to źle, że chcę żyć dostatnio?

KOBIETA:

- Pieniądze przesłaniają ci ludzi, uczucia. Dlatego zwalniam cię z danego mi słowa.(odchodzi)

SCROOGE:

- Duchu! Już nie chcę niczego oglądać! Pozwól mi wrócić do domu! Czy torturowanie mnie sprawia ci przyjemność?

Akt III

Pojawia się wesoły olbrzym w zielonej szacie.

DUCH: (z życzliwością)

- Podejdź! Musimy się poznać. Jestem Duchem Tegorocznych Świąt Bożego Narodzenia!

SCROOGE:

- Prowadź mnie, dokąd chcesz. Wczoraj udzielono mi bardzo bolesnych lekcji, ale czuję, że wiele się nauczyłem.

Odsłona 1:

BOB:

- Kochani, życzę wam wszystkim wesołych świąt! Zdrowie pana Scrooge'a. Dzięki niemu mogliśmy skosztować tych pyszności.

PANI CRATCHIT:

- Dzięki niemu?(ze złością) To najbardziej skąpy, okrutny i pozbawiony współczucia człowiek!

BOB:

- Jest Boże Narodzenie i powinniśmy myśleć jak najlepiej o wszystkich.

SCROOGE:

- Duchu, czy to małe dziecko będzie żyć?

DUCH:

- Niestety. Jeśli nic się nie zmieni, Tim umrze.

SCROOGE;

- Duchu, zrób coś, niech to dziecko nie umiera!

DUCH:

- Jeżeli przyszłość się nie zmieni, nikt już nie ujrzy Tima. A jeżeli ma umrzeć, niech umiera jak najszybciej, przynajmniej nie będzie nadmiaru ludności na świecie.

Człowieku bez serca, jak takie słowa mogły ci przejść przez gardło?

(pokora Scrooge'a)

Akt IV

Zjawia w czarnej pelerynie, wielka i przerażająca, w ręku kosa.

SCROOGE:

- Czy jesteś duchem Przyszłego Bożego Narodzenia?(brak odpowiedzi)
 - Czy przybywasz, aby pokazać mi moją przyszłość?
 - Czy mógłbyś się odezwać do mnie? Twoje milczenie napawa mnie strachem.
- Dlaczego wskazujesz mi tych ludzi ?

Oddstona 1

SŁUŻĄCA:

- Proszę się nie dziwić. Człowiek powinien dbać zawsze o swoje interesy. On robił to przez całe życie.

PRACZKA:

- Ma pani rację.

SŁUŻĄCA;

- To czemu pani tak stoi i patrzy na mój tobołek z takim strachem? Nikt nas nie wyda.

PRACZKA:

- Ależ skąd!

SŁUŻĄCA:

- Przecież nic się nie stanie, jeśli weźmiemy sobie kilka drobiazgów. Myślę nawet, że one nam się należą. Stary sknera zasłużył sobie. Umarł samotnie, bez jednego dobrego słowa.

PRACZKA:

- To prawda, zasłużył sobie.

SŁUŻĄCA:

- Dalej, Joe, oglądaj, co przyniosłam, i powiedz, ile mi za to dasz.

SŁUŻĄCA:

- Cha, cha, cha! Do czego to doszło! Przez całe życie odpychał ludzi po to, by po jego śmierci wszyscy się zbiegli i trochę obłowili.

SCROOGE:

- Duchu, o kim one mówią ? Tutaj niedaleko jest mój kantor, a tam mieszkam. Pozwól mi zobaczyć, jaki będę w przyszłości.(Duch popycha go w innym kierunku.)

Odstona 3:

Cmentarz. Grób z nazwiskiem Ebenezer Scrooge.

SCROOGE:

- Więc w tym ciemnym pokoju ja leżałem na marach?! Więc to mnie okradano po śmierci? Nie! Nie! Duchu, wysłuchaj mnie! (narastanie hysterii) Nie jestem już tym człowiekiem, jakim byłem przed pojawieniem się Marleya... Dobry duchu, powiedz

mi, że jeśli zmienię swoje postępowanie i naprawię błędy, to uda się odmienić moją przyszłość. Błagam! Powiedz, że ten napis może jeszcze stąd zniknąć.

(*Scrooge szamocze się z duchem, płacze i krzyczy, błaga o litość.*)

SCROOGE: Dziękuję Wam duchy, to była dla mnie wielka nauczka.

Będę pamiętał o przeszłości, teraźniejszości i przyszłości. Niech Boże Narodzenie będzie błogosławione za szansę, jaką mi dano. Naprawię wszystko! Jestem pewien, że wszystko jeszcze się odmieni.

Wszystkim życzę wesołych świąt i pomyślnego Nowego Roku! Całemu światu życzę szczęścia! Duchy dokonały we mnie przemiany. Wszystko ZMIENIŁO SIĘ w ciągu jednej nocy!... Chłopcze, posłuchaj. Kup wielkiego indyka, dam ci pół korony. Spiesz się! Poślę go Bobowi, mojemu kanceliście.

BIBLIOGRAFIA:

1. Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz* (wyd. 1921), Księga dziesiąta: Emigracja Jacek, dostępny online [dostęp: 09.11.2021]
[https://pl.wikisource.org/wiki/Pan_Tadeusz_\(wyd._1921\)/Ksi%C4%99ga_dziesi%C4%85ta:_EmigracjaJacek](https://pl.wikisource.org/wiki/Pan_Tadeusz_(wyd._1921)/Ksi%C4%99ga_dziesi%C4%85ta:_EmigracjaJacek), Dostępny online: [dostęp: 09.11.2021]
2. Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*, Warszawa, 2018,
https://lektury.kochamjp.pl/teksty/_opowiesc_wigilijna_tekst.pdf, Dostępny online [dostęp: 09.11.2021]
3. Henryk Sienkiewicz, *Latarnik*, Warszawa, 2018,
<https://wolnelektury.pl/media/book/pdf/latarnik.pdf>, Dostępny online [dostęp: 09.11.2021]
4. Jak przeprowadzić dobry wywiad ?
https://www.youtube.com/watch?v=jL4voIF-u4A&ab_channel=PositiveMind, Dostępny online [dostęp: 09.11.2021]